

*Бражник Л.В., к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів і кредиту;
Волошина Р.Г., магістрант
Полтавської державної аграрної академії*

УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Формування та створення ринкової економіки потребує від підприємств України раціонального і економічно обґрунтованого підходу до планування своєї діяльності, до визначення стратегії фінансової і виробничої політики, аналізу й оцінки отриманих результатів. Прибуток є основним джерелом фінансування розвитку підприємства, удосконалення його матеріально-технічної бази, забезпечення всіх форм інвестування [1].

Аналітичні дані свідчать, що за останні три роки спостерігається позитивна динаміка фінансових результатів підприємств в абсолютному вимірі. Так, якщо в 2010 році прибуток всіх підприємств становив 155197,6 млн. грн, то в 2012 році вони отримали прибуток у сумі 210607,6 млн. грн, що на 36 % більше, ніж у 2010 році. При цьому привертає увагу той факт, що частка прибуткових підприємств у загальній їх кількості за 2010 – 2012 рр. коливається, але в цілому має тенденцію до збільшення.

Водночас, хоча і динаміка прибутку в деяких діяльностях має позитивний характер, основною причиною негативних фінансових результатів діяльності підприємств в Україні у попередніх роках є, на наш погляд, крім іншого, недосконалість або систематична відсутність побудови управління прибутком, що базується на детальному аналізі його формування та розподілі.

Політика управління формування прибутку підприємства повинна бути спрямована на максимізацію розміру позитивного фінансового результату через виконання комплексу завдань щодо забезпечення зростання обсягів його діяльності, ефективного управління витратами, підвищення ефективності використання матеріально-технічної бази, оптимізації складу та структури

обігових коштів, підвищення продуктивності праці та системи управління суб'єктом господарювання.

Стосовно політики управління розподілом прибутку підприємства, то вона повинна відображати основні вимоги загальної стратегії розвитку підприємства, забезпечувати підвищення його ринкової ціни, формувати необхідні обсяги інвестиційних ресурсів, забезпечувати матеріальні інтереси власників і працівників [2].

До основних задач управління розподілом прибутку підприємства можна віднести: забезпечення виплати необхідного рівня доходу на інвестований капітал власникам підприємства; забезпечення формування достатнього обсягу фінансових ресурсів за рахунок прибутку у відповідності зі задачами розвитку підприємства в майбутньому періоді; забезпечення ефективності програм участі персоналу в прибутках підприємства [3].

Пропорцію розподілу прибутку між державою (бюджетом) і підприємством складаються під впливом кількох чинників. Істотне значення при цьому має податкова політика держави щодо суб'єктів господарювання. Ця політика реалізується в сумі податків, що сплачується за рахунок прибутку у визначенні суб'єктів оподаткування, ставок оподаткування, у порядку надання податкових пільг. Також на пропорції розподілу прибутку впливають такі показники, як середньоринкова норма прибутку на інвестований капітал, альтернативні зовнішні джерела формування фінансових ресурсів, темп інфляції [4].

Система управління прибутком має бути органічно інтегрована із загальною системою управління підприємством, оскільки прийняття управлінських рішень у будь-якій сфері діяльності підприємства прямо або опосередковано впливає на рівень прибутку, який у свою чергу є основним джерелом фінансування розвитку підприємства та зростання доходів його власників і працівників [5].

Проведене дослідження свідчить, що в сучасних умовах відбуваються постійні зміни, що впливають на управління прибутком, а це несе за собою

відповідні результати. Тому, для підвищення ефективності діяльності підприємства виникає потреба у розробці стратегії управління підприємством спрямованої на вдосконалення механізму формування та розподілу прибутку. Для того, щоб максимізувати прибуток підприємства необхідно виконати комплекс завдань стратегічного розвитку господарюючого суб'єкта. А розподіл прибутку необхідно здійснювати відповідно до спеціально розробленої політики, формування якої є складною економічною задачею.

Література:

1. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства : [підручник] / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. – [вид. 2-ге, перероб. та доп.] – К. : КНЕУ, 2000. – 528 с.
2. Блонська В. І. Вдосконалення формування та використання прибутку підприємства [текст] / В. І. Блонська, О. І. Вужинська // Науковий вісник НЛТУ України. – 2008. – № 18.1. – С. 122–128.
3. Бланк И. А. Управление прибылью [текст] / И. А. Бланк. – К. : «Ника – Центр», 1998. – 544 с.
4. Аранчій В. І. Фінанси підприємств : конспект лекцій [навч. посіб.] / В. І. Аранчій, В. Д. Чумак, Л. В. Черненко. – К. : ВД «Професіонал», 2005. – 398 с.
5. Пігуль Н. Г. Управління прибутком підприємства - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pprbsu/2010_28/10_28_11.pdf